

1. Samenvatting voorstel

In de vergadering van het Algemeen Bestuur geeft de directeur Veiligheidsregio, Hans Zuidijk, een presentatie over de stand van zaken opstellen partnerprofiel.

2. Algemeen

Onderwerp:	Partnerprofiel	Opgesteld door:	Directeur Veiligheidsregio, Hans Zuidijk
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum:	28 november 2019
Agendapunt:	B.4	Bijlage(n):	-
Portefeuille:	H.J.J. Lenferink (DB) H. Zuidijk (VD)	Status:	Informatief
Vervolgtraject besluitvorming:	-	Datum:	-

3. Toelichting

In de AB-vergadering geeft de directeur Veiligheidsregio, Hans Zuidijk, een presentatie over de stand van zaken opstellen partnerprofiel. Ter voorbereiding ontvangt u onderstaande concept-systeembeschrijving Partnerprofiel.

Systeembeschrijving partnerprofiel

Inleiding

Het bestrijden van rampen en het beheersen van crises in de samenleving is altijd een zaak van verschillende partijen. Het resultaat van het optreden wordt in sterke mate bepaald door de kwaliteit van de samenwerking tussen deze partijen. Deze partijen kunnen bestaan uit verschillende overheden, hulpverleningsorganisaties, organisaties uit de vitale sectoren, kennisinstituten, maar ook vergunninghouders en belangengroeperingen.

In de rapportage over de visitatie van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) in februari 2017 is gewezen op het belang van partnerkeuzes door de veiligheidsregio. Daarbij zijn door de visitatiecommissie verschillende vragen rondom dit thema aan de orde gesteld. Hoe versterk je als veiligheidsregio je positie als netwerkorganisatie? Hoe maak je 'partnerkeuzes'? Hoe breng je focus in het aangaan van relaties en verbindingen?

Daarnaast is er ook een wettelijke opgave voor de veiligheidsregio voor overleg met 'de bij rampen en crises in de regio betrokken partijen' (Wet Veiligheidsregio's, artikel 15, lid 5). De wetgever laat daarbij in het midden wie deze betrokken partijen zijn en hoe ver deze verantwoordelijkheid reikt.

Het antwoord op deze vragen ziet de VRHM in het samenstellen van een partnerprofiel. De vorm en inhoud hiervan zullen in deze systeembeschrijving worden toegelicht.

Planfiguren binnen de veiligheidsregio

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) zijn drie verplichte planfiguren voor de veiligheidsregio vereist te weten het risicoprofiel, het beleidsplan en het crisisplan.

Het risicoprofiel (WVR, art. 15) omvat een inventarisatie en analyse van de risico's binnen de veiligheidsregio die tot een brand, ramp of crises kunnen leiden. Eenvoudig gezegd wordt in dit plan antwoord gegeven op de vraag: 'wat bedreigt ons en hoe erg is dat?'. Het risicoprofiel is één van de pijlers onder het beleidsplan (WVR, art. 14). In dit beleidsplan ligt het beleid ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio vast. Als vervolg op het risicoprofiel kan gezegd worden dat hierin vastligt wat we aan de geïnventariseerde risico's al doen en wat daarin extra aandacht behoeft. Tot slot is er het crisisplan (WVR, art. 16). Dit kan gezien worden als de opvolger van het gemeentelijk rampenplan zoals dat in het verleden bestond. Hierin liggen de organisatie, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing vast. Alle genoemde plannen die eenmaal per vier jaar vastgesteld te worden.

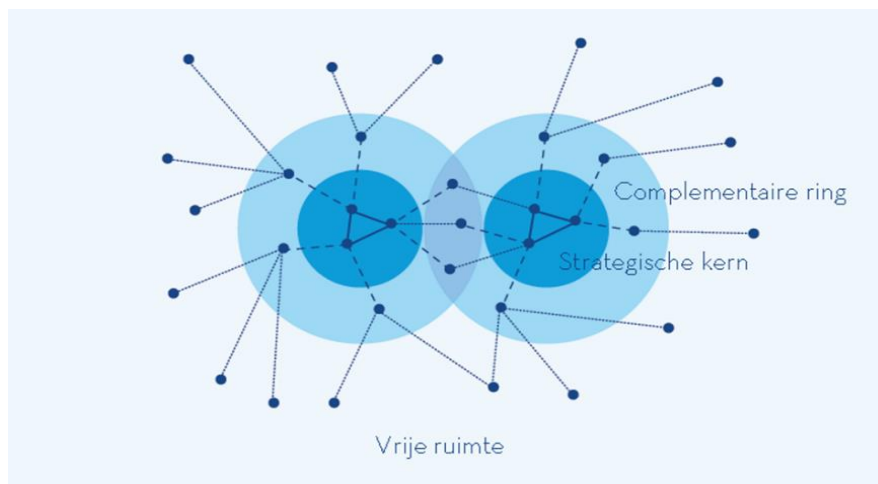
Geen van de genoemde plannen kent een verplichting tot inventarisatie van samenwerkingspartijen en de aard van de samenwerkingsrelatie. De VRHM kiest er voor om dit vast te leggen in een vierde planfiguur dat het partnerprofiel wordt genoemd.

Definitie partnerprofiel

Het partnerprofiel is een inventarisatie en analyse van de bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing betrokken partijen en geeft aan in welke relatie de veiligheidsregio zich tot deze partijen verhoudt.

Conceptueel kader partnerprofiel

Het concept van het partnerprofiel is gebaseerd op de combinatie van het risicoprofiel en de anatomie van netwerken. Netwerken zijn georganiseerd rondom een opgave. In dit kader wordt de opgave van de veiligheidsregio gedefinieerd als 'de coördinatie van de voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing'. Rondom deze opgave kunnen de partijen gepositioneerd worden in de 'strategische kern', in de 'complementaire ring' en in de 'vrije ruimte'. Zie onderstaande figuur van twee netwerken en een toelichting daarna.

Bron: *Organiseren in en met netwerken*, Nikki Willems, Renee Linck en Edwin Kaarts, Vakmedianet 2018

De strategische kern

In het midden van een netwerk staat de strategische kern. De actoren die de strategische kern vormen, zijn de stuwende kracht achter het netwerk. Zij zetten de visie uit, bepalen de strategie, definiëren de spelregels, de gedragscode etc. Hier zitten ook de partijen die een leidende functie hebben. Deze partijen doen mee aan de meeste ambities rondom de opgave en ontwikkelen gemeenschappelijke kennis van het netwerk. De strategische kern kan bestaan uit een of meer actoren. Deze actoren ontlenen hun (dominante) positie aan hun belang bij het netwerk, maar vaak ook aan institutionele afspraken, wetgeving of toegang tot (andere) relaties.

De complementaire ring

Actoren in de complementaire ring leveren een belangrijke (veelal specifieke) bijdrage aan het netwerk. Zij kennen de inhoud van het netwerk en beschikken over bepaalde kennis en vaardigheden, die nodig is om ambities te realiseren. Zij dragen evenwel bij aan een beperkt aantal ambities van het netwerk (niet allemaal). Zij volgen de lijn van de strategische kern, adopteren de spelregels en gedragscodes. De actoren in de complementaire ring hebben toegang tot kennis en informatie van het netwerk, maar zijn niet degenen die het geheel hoeven te kennen of te overzien.

De 'vrije ruimte'

Rondom de strategische kern en de complementaire ring bevindt zich de vrije ruimte. Actoren die hier zitten en (soms) meedoen aan het netwerk doen dat vaak omdat ze unieke capaciteit, infrastructuur, diensten en producten bezitten die relevant zijn voor specifieke ambities. Deze actoren zijn niet strategisch gebonden en worden op ad-hoc basis bij het netwerk betrokken. Partijen in de vrije ruimte hebben zelf niet in de hand hoe en wanneer zij worden betrokken. Het commitment van de actor naar het netwerk is beperkt en dat geldt andersom ook. Dat betekent dat de invloed van partijen in de vrije ruimte beperkt is als het gaat om de koers en de inhoud van het netwerk.

Relatie met risicoprofiel

Bij het systematisch inventariseren en analyseren van partijen ligt een sterke relatie met het risicoprofiel. Aangezien het doel van het partnerprofiel het creëren van een overzicht is van de bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing betrokken partijen en het bepalen van de intensiteit van de samenwerking hiermee, dan is het overzicht en de intensiteit vanzelfsprekend mede gebaseerd op de grootte van de risico's binnen het gebied.

Daarbij valt op dat partners in de vrije ruimte zich groeperen rond de in het risicoprofiel gehanteerde indeling van risicogebieden te weten:

- Continuïteit vitale voorzieningen
- Gebouwde omgeving
- Milieu, gezondheid en veiligheid
- Mobiliteit en infrastructuur
- Natuur en klimaat
- Publieke veiligheid

Relatie met beleidsplan

In het beleidsplan ligt het beleid ten aanzien van de veiligheidsregio vast, inclusief de ambities voor de komende periode. Deze voornemens zullen vaak in samenwerking met andere partijen gerealiseerd moeten worden. Nieuwe doelen en ambities kunnen van invloed zijn op de te onderhouden relatie in de desbetreffende beleidsplanperiode. Vaststelling van een nieuw beleidsplan vraagt daarmee ook altijd om onderhoud van het partnerprofiel.

Werkwijze: weten-meten-daten

De inventarisatie en analyse volgt de stappen weten-weten-daten. In de eerste stap, het 'weten', worden alle partijen waarmee wordt samengewerkt of samengewerkt kan worden geïnventariseerd, waarna een intuïtieve beoordeling van de samenwerkingsrelatie plaatsvindt.

Hierna volgt het 'meten': de intuïtieve beoordeling wordt gestaafd aan de hand van een score op kenmerken, waarna eventueel een herpositionering in het netwerk kan plaatsvinden. In deze stap wordt de vraag beantwoord: wat is de samenwerkingsrelatie met deze partij en waarom?

In de derde stap volgt het 'daten'. Er wordt een gesprek gepland waarbij de inzichten uit de analyse worden gedeeld. De bedoeling is een gedeeld beeld van de samenwerkingsrelatie te verkrijgen en eventueel afspraken te maken over hoe de relatie verder te ontwikkelen tot het gewenste niveau. Belangrijk is daarbij inzichtelijk te maken wie met wie contacten onderhoud (op alle niveaus; bestuur, directie, ambtelijke voorbereiding) en daarover afspraken te maken. Met name bij bovenregionale of landelijke partners is het zaak afspraken te maken over de organisatie van de samenwerking (25 x regionaal, 4 x provinciaal, 1 x provinciaal of landelijk).

Afspraken met partijen

In de gesprekken met partijen ('daten') staat de opgave 'coördinatie van de voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing' centraal. In dat kader dienen de volgende onderwerpen besproken te worden.

Plaats in het netwerk

- Herkent de partij zich in de positie in het netwerk?
- Welke andere netwerken worden via deze partij ontsloten?

Informeren in lauwe fase

- Hoe vindt wederzijdse informatie-uitwisseling plaats bij toenemende dreiging of verwachte verstoringen?

Samenwerking in warme fase

- Hoe is de bereikbaarheid geregeld?
- Zijn de bereikbaarheidsgegevens bekend op de gemeenschappelijke meldkamer van de hulpdiensten?
- Wat zijn de afspraken over wijzigingsbeheer van de bereikbaarheidsinformatie?
- Hoe ziet de crisisstructuur van deze partij eruit? Wat zijn de koppelvlakken met Copi, ROT en (R)BT?
- Wat is de bijdrage van deze partij aan rampenbestrijding en crisisbeheersing? (beschikbaar stellen expertise, beschikbaar stellen personeel voor bron- en effectbestrijding, beschikbaar stellen materieel voor bron- en effectbestrijding)?

- Hoe vindt informatie-uitwisseling plaats? (liaison, toegang LCMS)
- Welke afspraken zijn er over crisiscommunicatie

Inzichten

(Opstellen van) een partnerprofiel geeft de volgende inzichten:

Netwerk in kaart

Het systematisch inventariseren van betrokken partijen geeft een totaaloverzicht van het netwerk rondom de opgave 'coördineren van de voorbereiding op de crisisbeheersing'. Deze inventarisatie leidt tot een overzicht van circa 100 partijen. De noodzaak van het maken van gerichte partnerkeuzes is daarmee evident. Daarbij is het belangrijk te beseffen dat andere opgaven weet tot andere netwerken leiden.

Achterliggende netwerken in beeld

Iedere partner is ook weer onderdeel van een eigen netwerk en ontsluit soms ook een achterliggend netwerk. Zo ontsluit bijvoorbeeld de GHOR een groot achterliggend zorgnetwerk en het Kustwachtcentrum een maritiem netwerk. Een goed partnership met deze 'toegangspoorten' legitimeert een meer ad-hoc relatie met de achterliggende partijen.

Concretisering samenwerkingsvraagstuk veiligheidsregio – rijk(spartijen)

Verbetering van de samenwerking tussen regionale partijen en rijkspartijen is een vaak genoemd verbeterpunt in incidentevaluaties en beleidsvoornemens. Het maken van een partnerprofiel concretiseert dit vraagstuk. Het geeft inzicht in welke koppelvlakken uitgewerkt moeten worden. Dit kunnen algemene koppelvlakken zijn (voor iedere veiligheidsregio hetzelfde) of specifieke koppelvlakken (maatwerk, op basis van bijzondere risico's in het verzorgingsgebied). Indien het een algemeen koppelvlak is, is het passend hiervoor een leidende veiligheidsregio af te spreken.

Noodzaak ontwikkelen netwerkskills en alliantievermogen

Crisisbeheersing is werken in netwerken. Niemand kan het alleen. Dat vraagt zowel voor beleidsmedewerkers als operationele functionarissen om goede netwerkskills en alliantievermogen. In werving, opleiding, training en oefening moet dit meer accent krijgen.

Toekomstige vragen en ambities

Tijdens het samenstellen van het partnerprofiel rondom de opgave 'coördinatie van de voorbereiding op crisisbeheersing' zijn de volgende nieuwe vragen en ambities ontstaan.

Partnerprofiel omzetten voor gebruik in de koude fase

Dit partnerprofiel is beschreven voor de lauwe en warme fase van crisisbeheersing. Of, en zo ja hoe, dit partnerprofiel gebruikt kan worden voor risicobeheersingsopgaven (koude fase) dient nog nader doordacht te worden.

Herontwerp crisisplan

Tijdens het 'daten' worden samenwerkingswerkwijzen besproken tussen de veiligheidsregio en de desbetreffende partner. Het uiteindelijke doel is dat deze samenwerkingsafspraken een plek krijgen in het crisisplan. Tot op heden zijn de afspraken in het crisisplan beperkt tot een beschrijving van de

hoofdstructuur van de crisisbeheersing, plus deelplannen over de brandweer, geneeskundige hulpverlening, politie en gemeenten. Dat behoeft een verdere uitbreiding.

Afspraken partnerprofiel als basis voor multidisciplinair actueel beeld of veiligheidsinformatiecentrum (VIC)

Eén van de kenmerken van een volwassen partnership is elkaar gevraagd en ongevraagd informeren over ontwikkelingen en veranderingen in risico's om daarmee anderen gelegenheid te geven zich hierop aan te passen en voor te bereiden. Deze informatie is belangrijk voor het maken van een multidisciplinair actueel beeld. Het partnerprofiel ligt aan de basis van de doorontwikkeling van dit informatieprodukt.

Levend document

Een partnerprofiel is bij uitstek een levend document. Vastgelegde informatie kan aan verandering onderhevig zijn. Daarom is het weten-meten-daten geen eenmalige aangelegenheid. Het behoort tot het takenpakket van de afdeling Crisisbeheersing het partnerprofiel te onderhouden.